

Olsztyn, 20 czerwca 2022 r.

PS-VI.431.2.10.2022.KS

**Szanowny Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor
Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3
ul. Wojska Polskiego 45/2
19-300 Ełk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.362.2022 z 16 maja 2022 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie - Delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Agnieszka Brzozowska – główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Ełku. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 30 maja 2022 r. i zakończono 31 maja 2022 r.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447) - zwanej dalej ustawą wreszcie lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ PO-W Nr 3/ Jednostka – co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Ełku, ul. Wojska Polskiego 45/2,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. *Regulamin* – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3,*

4. *Wewnętrzne Zasady* – co oznacza: *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3*,
5. pracownicy pedagogiczni/ kadra pedagogiczna - co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy w.r.p.
6. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy w.r.p.
7. kadra specjalistyczna/ specjaliści - co oznacza: pedagoga, pedagoga-terapeutę i psychologa zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Marcina Chilickiego - Dyrektora Placówki. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę akt osobowych pracowników, rozmowy przeprowadzone z wychowankami, pracownikami pedagogicznymi, a także informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością.**

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej, na zlecenie Powiatu Ełckiego, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania kontrolowanej Jednostki w okresie objętym kontrolą określały:

- *Statut Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 z 23 października 2014 r. /akta kontroli str. 1-2/*,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 z dnia 08 października 2019 r. /akta kontroli str. 3-18/*,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Ełku z dnia 01 września 2021 r. /akta kontroli str. 19-34/*.

Zgodnie z § 21 pkt. 1 *Regulaminu* działalność Placówki oparta była także *na Programie pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych oraz Programie pracy psychologiczno-pedagogicznej.*

Prawa i obowiązki pracowników Placówki zostały ujęte w *Regulaminie Pracy*. Szczegółowy zakres obowiązków kadry pedagogicznej kontrolowanej Jednostki określony był w zakresach czynności.

W dacie kontroli w Placówce umieszczonych było 13 wychowanków, z których 1 przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, 1 na ucieczce i 1 na urlopowaniu. Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 35-36.**

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą.

W związku z tym, że podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Domu Św. Faustyny Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w dniach 25-28 października 2021 r. oraz w Domu Św. Faustyny Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 w dniach 12-13 maja 2022 r. analizowano dokumentację Dyrektora, pedagoga, pedagoga-terapeuty, psychologa, pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej oraz pracowników niepedagogicznych, odstąpiono od jej ponownego sprawdzania. Powyższe kontrole wykazały, że ww. pracownicy (stosownie do zajmowanego stanowiska) posiadali kwalifikacje oraz spełniali wymogi, określone w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W okresie podlegającym kontroli, Placówką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora w czterech innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym **/akta kontroli str. 37-38/**, na stanowiskach pracowników pedagogicznych, w okresie podlegającym kontroli, zatrudnionych było łącznie trzynaście osób, w tym:

- pedagog-terapeuta - w wymiarze 1 etatu, a od 1września b.r. w wymiarze 1/2 etatu,
- pedagog - w wymiarze 3/4 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1 etatu, a od 23 czerwca b.r. w wymiarze 1/2 etatu,
- kierownik-wychowawca - w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca - 9 osób, w tym 8 osób w ramach 5 etatów zatrudnionych na umowę o pracę oraz 1 osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia,
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca - w wymiarze 1 etatu.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie cztery osoby **/akta kontroli str. 39/**, w tym:

- księgową - w wymiarze 1 etatu,
- administratora - w wymiarze 1 etatu,
- konserwatora/kierowcę - 2 osoby w ramach 1 etatu.

Wskazać należy, iż specjaliści, pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca oraz pracownicy niepedagogiczni, w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę jednocześnie dla pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, że wszyscy wychowawcy spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy wriospz, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Stwierdzono, że w aktach osobowych ww. osób znajdowały się oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wriospz to jest, że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,

- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz, w jednostkach takich jak kontrolowana, z dziećmi może pracować osoba, która jest zdolna do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co winno być potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do tej pracy.

Analiza udostępnionych akt osobowych wykazała, że w przypadku 2 wychowawców, z których, jeden zatrudniony był na podstawie umowy zlecenia, a drugi na podstawie umowy o pracę, brak było ww. zaświadczenia. W aktach osobowych wychowawcy, który był zatrudniony w Placówce na podstawie umowy o pracę (przez 3 miesiące), znajdowało się orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na stanowisku pokojowa w domu pomocy społecznej.

W związku z powyższym poproszono Dyrektora o wyjaśnienia, który wskazał, że: „[tu dane wychowawcy] *powierzone zadania wykonuje okazjonalnie na podstawie umowy cywilno-prawnej. Nie jest i nigdy nie był pracownikiem placówki w rozumieniu kodeksu pracy. W związku z tym nie ma podstaw do traktowania osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, tak jak pracowników. W tym nie ma obowiązku kierowania ich na badania lekarskie i organizowania szkoleń bhp.* [tu dane wychowawcy] *jest żołnierzem zawodowym i przed przystąpieniem do zleconych zadań okazał stosowne zaświadczenia zdrowotne, które w mojej ocenie były wystarczające do zawarcia umowy cywilno-prawnej*” /akta kontroli str. 40-41/.

Nie można się jednak zgodzić z powyższym, bowiem obowiązek przedłożenia ww. zaświadczenia lekarskiego wynika wprost z wyżej cytowanego aktu prawnego i dotyczy każdej osoby pracującej z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ustawodawca nie warunkuje konieczności jego posiadania ze względu na formę zatrudnienia.

W odniesieniu do odnośnie drugiego wychowawcy Dyrektor kontrolowanej Jednostki, poinformował, iż zatrudnienie go miało miejsce w okresie dużej absencji pracowników, związanej z okresem epidemicznym. Dodał, że „w *niestandardowej sytuacji istniała konieczność zapewnienia dzieciom stałej opieki w mniej sformalizowanej formie. Na podstawie przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od dnia ogłoszenia danego stanu, zawieszono zostało między innymi, wydawanie przez pracodawcę skierowań na badania, na podstawie art. 229 § 4a Kodeksu pracy. Ponadto [tu dane wychowawcy] przed przystąpieniem do pracy okazała ważne badania do pracy w obiektach zajmujących się opieką, aczkolwiek na innym stanowisku. Zatrudniona poinformowała o posiadanych ważnych badaniach lekarskich na stanowisku wychowawcy-opiekuna i zobowiązała się do ich dostarczenia, których przez krótki okres pracy jednak nie dostarczyła* /akta kontroli str. 40-41/.

Organ kontroli nie zgadza się z powyższymi wyjaśnieniami, bowiem przepisy Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w art. 12a ust. 1 tejże ustawy zawieszały obowiązek przeprowadzania **badania okresowych** - nie przewidywały natomiast odstępstw w zakresie weryfikacji (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) braku przeciwwskazań do pracy z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, do czego zobowiązują regulacje art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz.

Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów oraz niewłaściwie przyjęty sposób naboru pracowników. Trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy wskazana nieprawidłowość miała wpływ na zakres i sposób realizacji zadań przez wychowawców.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki wskazał, że nie posiada informacji o wszczęciu wobec któregośkolwiek pracownika Placówki postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego /**akta kontroli str. 42/**.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe.

Zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy wrispz, pracownicy pedagogiczni mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Dyrektor PO-W Nr 3 poinformował, że „(...) *wszystkim osobom pracującym z dziećmi w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 zapewnia się możliwość korzystania z poradnictwa wzmacniającego kompetencje osobowościowe i pracownicze. Ponadto celem podejmowanych przez pracodawcę oddziaływań jest niwelowanie zjawiska wypalenia zawodowego. Realizację tego zadania dyrektor placówki powierzył przede wszystkim pedagogowi i psychologowi centrum. Ponadto w celu wyeliminowania niekorzystnych zjawisk w każdej z placówek wprowadzono cykliczne zebrania wychowawców z dyrektorem. Ustalono również, że każdy z wychowawców może ze swoimi problemami zwrócić się bezpośrednio do dyrektora, który jest czynnym psychologiem. W sytuacjach, w których pracownicy zgłaszałyby potrzebę wsparcia specjalistycznego, a nie chcieliby korzystać z form pomocy ustalonych przez pracodawcę, istnieje możliwość zapewnienia pomocy poza Domem Św. Faustyny. Caritas Diecezji Ełckiej jako organ prowadzący placówkę posiada odpowiednie zasoby kadrowe, aby w omawianej kwestii zabezpieczyć potrzeby pracowników placówki*” /**akta kontroli str. 43-44/**.

Ustalono, że osobom pracującym z dziećmi, umożliwiano udział w szkoleniach wewnętrznych, mających na celu wzmocnienie i zachowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, które były prowadzone przez psychologa i pedagoga/terapeutę. Ponadto specjaliści udzielali wychowawcom wsparcia i pomocy w bieżącej pracy w formie konsultacji. Zarówno psycholog, jak i pedagog/terapeuta podejmowane działania w powyższym zakresie dokumentowali w *Wykazie udzielonego wsparcia/ instruktażu/ szkoleń w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 3*.

W badanym okresie jeden z pracowników pedagogicznych uczestniczył w szkoleniach i kursach zewnętrznych o następującej tematyce:

- *Interpretacja zapisów zawartych w opiniach i orzeczeniach wydawanych przez PPP,*
- *Zespół Aspergera, funkcjonowanie psychologiczne dzieci i młodzieży,*
- *Jak rozpoznać ucznia z depresją,*
- *Rewalidacja indywidualna,*
- *Pierwsza pomoc przedmedyczna,*
- *Głowa pełna pomysłów...*

- *Jak wspierać dziecko w kształtowaniu poczucia własnej wartości /akta kontroli str. 37-38/.*

Z rozmów indywidualnych przeprowadzonych z kadrą pedagogiczną /akta kontroli str. 45-49/ wynika, iż pracownicy mogli korzystać z poradnictwa mającego na celu m.in. zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji, udzielanego przez: pedagoga, psychologa, Kierownika oraz Dyrektora Jednostki. Pracownicy poinformowali, że w przypadku występujących trudności udzielają sobie również wzajemnej pomocy oraz wsparcia. Z informacji przekazanych przez wychowawców wynika, iż pedagog i psycholog sukcesywnie przesyłają na adres email Placówki materiały, które są przydatne w pracy z dziećmi.

Jeden z wychowawców poinformował, że brał udział w indywidualnym szkoleniu, prowadzonym przez pedagoga/terapeutę, w zakresie prowadzenia dokumentacji.

Wychowawcy wskazali ponadto, że Dyrektor umożliwił im zgłaszanie propozycji tematyki szkoleń, w których chcieliby wziąć udział. Zdaniem kadry pedagogicznej, biorąc pod uwagę złożoność problemów, z jakimi borykają się dzieci, które zostają umieszczone w Placówce, istnieje potrzeba organizacji szkoleń grupowych (w tym również organizowanych przez podmioty zewnętrzne), mających na celu podwyższenie lub wzmocnienie ich kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W ramach bieżącego instruktażu, zespół kontrolny wskazał Dyrektorowi na zasadność umożliwiania pracownikom udziału w szkoleniach.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził 30 maja 2022 r. rozmowy kierowane z dziećmi przebywającymi w Placówce, które wyraziły na to zgodę, tj. dziewięciorgiem wychowanków, na temat udzielanego im wsparcia przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora, a także jakości sprawowanej opieki /akta kontroli str. 50-58/.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wychowankowie potwierdzili, że mogli liczyć na wsparcie i pomoc wychowawców oraz specjalistów. Podopiecznych zapytano, czy mogą liczyć na pomoc Dyrektora. Siedmioro dzieci udzieliło odpowiedzi twierdzącej, dwoje wychowanków wskazało natomiast, że nie wie, ponieważ nie zwracało się do niego z prośbą o pomoc. Dzieci poinformowały, że nie było sytuacji, aby zwracając się z prośbą o pomoc do ww. osób, nie otrzymały jej. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że zarówno wychowawcy, jak i specjaliści pomagali im w rozwiązywaniu ich problemów. Dzieci nie zgłosiły uwag w zakresie udzielanego wsparcia i jakości opieki sprawowanej w PO-W Nr 3 w Placówce.

5. Pozostałe ustalenia

W toku oględzin stwierdzono, że ściany w pomieszczeniach Placówki aktualnie są odmalowywane. Sukcesywnie wymieniane są również meble. Działania w powyższym zakresie niewątpliwie pozwolą na zwiększenie komfortu dzieci, przebywających w PO-W Nr 3.

6. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne opinie wychowanków na temat udzielanego im wsparcia oraz opieki sprawowanej przez wychowawców, a także opinie pracowników na temat możliwości korzystania na terenie Placówki z poradnictwa, mającego na celu zachowanie

i wzmocnienie ich kompetencji oraz zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego, należy stwierdzić, że Placówka we właściwy sposób realizuje zadania w powyższym zakresie.

Biorąc pod uwagę zgłoszone w toku kontroli potrzeby, rekomenduje się umożliwianie kadrze pedagogicznej udziału w szkoleniach zewnętrznych, które pozwoliłyby na zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, a także wymianę doświadczeń z pracownikami innych instytucji.

7. Zalecenia

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za jej powstanie, stosownych działań, mających na celu jego wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. Zatrudniając osoby do pracy z dziećmi weryfikować ich zdolność do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, poprzez sprawdzenie posiadania zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do tej pracy, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wripsz.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zalecenia pokontrolnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, poz. 447).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej**

**Agnieszka Brzozowska - główny specjalista
Katarzyna Stefanowska - główny specjalista**